

Valsts ieņēmumu
dienests

04.03.2021.

Informatīvais materiāls

Kases čeku uzglabāšana grāmatvedībā

(par degvielas iegādi, taksometru pakalpojumiem
u.c.)

Degvielas iegādes **kases čeki nav jāuzglabā kopā ar** degvielas pārdevēja noformētu dokumentu (turpmāk – **kopsavilkuma rēķins**), kurā norādīta detalizēta informācija (degvielas iegādes datums, kases čeka numurs, laiks, vieta, cena, atlaides u.c.) par perioda laikā veiktajiem degvielas iegādes darījumiem.

Minētais attiecas gan uz kases čekiem, kas apliecina samaksu par degvielas iegādi, gan citiem gadījumiem, kad sadarbības partneriem perioda beigās izsniedz **kopsavilkuma rēķinu** par perioda laikā sniegtajiem pakalpojumiem (piemēram, taksometra pakalpojumiem u.c.).

Kopsavilkuma rēķins (rēķins-atskaite u.c.) ir ārējais attaisnojuma dokuments, pamatojoties uz kurā norādītajiem detalizētiem datiem uzņēmums grāmatvedības reģistros var iekļaut degvielas iegādes u.c. perioda laikā veiktos darījumus.

Kases čeks ir dokuments, kas pamato samaksas veikšanu par darījumu. Kases čeks uzskatāms par naudas izdevumus apliecinošu dokumentu, kas apliecina uzņēmuma darbiniekam izsniegtas skaidras vai bezskaidras naudas izlietojumu.¹

Iegādājoties degvielu, pircējs par to var norēķināties:

- degvielas iegādes brīdī maksājot skaidrā naudā vai norēķinoties bezskaidrā naudā;

¹ Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju" 8.¹ punkts.

- degvielas iegādes brīdī norēķinoties bezskaidrā naudā, izmantojot uzņēmuma bankas norēķinu karti;
- degvielas iegādes brīdī maksājot ar uzņēmuma degvielas karti;
- bezskaidrā naudā līgumā noteiktā termiņā par laika periodā (parasti viens mēnesis) veiktajām degvielas uzpildēm, pamatojoties uz degvielas pārdevēja izsniegtu kopsavilkuma rēķinu.

Jebkurā gadījumā degvielas pārdevēja noformētajam **kopsavilkuma rēķinam nav nepieciešams pievienot degvielas kases čekus**, jo – ja to izmanto kā ārējo attaisnojuma dokumentu, pamatojoties uz kuru uzņēmums grāmatvedības reģistros iekļauj degvielas iegādes darījumus, degvielas čekos norādītā informācija jau būs norādīta kopsavilkuma rēķinā.

1.piemērs

SIA degvielas uzpildes stacijas saņemtajā kopsavilkuma rēķinā ir atspoguļota visa kases čekā norādītā informācija par iegādāto degvielu, tās piedevām un citiem satiksmes produktiem (saimniecisko darījumu).

Tātad uzņēmums grāmatvedības reģistros iekļauj šos degvielas iegādes darījumus, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentu (kopsavilkuma rēķinu), ko saņem no SIA degvielas uzpildes stacijas par iegādāto degvielu.

Uzņēmums degvielas čekus var saglabāt vai iznīcināt uzņēmuma vadītāja apstiprinātajā kārtībā.

2.piemērs

Uzņēmums lieto degvielas pārdevēja izsniegtu karti juridiskajai personai, ar kuru norēķinās par degvielas uzpildi. Mēneša beigās uzņēmums saņem degvielas pārdevēja izrakstīto nodokļa rēķinu. Rēķins ir noformēts tā, lai to izmantotu grāmatvedības uzskaites vajadzībām kā attaisnojuma dokumentu. Rēķinā ir norādīti visi likumā "Par grāmatvedību" minētie rekvizīti, kā arī detalizēta informācija par sniegto pakalpojumu (degvielas iegādes datums, čeka numurs, laiks, vieta, cena, atlaides u.c.).

Uzņēmumam šajā situācijā čeki par katru degvielas uzpildes reizi nav jāsavaglabā, un degvielas pārdevēja katra mēneša izsniegtais kopsavilkuma rēķins par piegādāto degvielu vienlaikus ir kā attaisnojuma dokuments grāmatvedības uzskaites vajadzībām.

Gadījumi, kad kases čeki ir jāuzglabā.

Ja uzņēmuma darbinieks par degvielu norēķinājies, maksājot skaidrā vai bezskaidrā naudā, ar uzņēmuma norēķinu karti vai uzņēmuma degvielas karti, **kopsavilkuma rēķins būs tikai pārskats** par perioda laikā veiktajiem degvielas iegādes darījumiem.

Ja saskaņā ar uzņēmuma grāmatvedības organizācijas dokumentos noteikto kārtību ne tikai uzņēmuma darbiniekam izsniegto skaidro naudu, bet arī tiesības rīkoties ar uzņēmuma bankas norēķinu karti un degvielas karti atspoguļo kā darbiniekam izsniegto degvielas skaidrās vai bezskaidrās **naudas avansu**, degvielas čeki uzglabājami un iesniedzami kopā ar pārskatiem par skaidrās vai bezskaidrās naudas avansu izlietojumu uzņēmuma vadītāja noteiktajā kārtībā.

Normativo aktu pamatojums.

Uzņēmuma grāmatvedībai ir jābūt kārtotai tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma saimnieciskās darbības rezultātiem, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.²

Grāmatvedības reģistros drīkst izdarīt ierakstus, tikai pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem (piemēram, rēķinu). Attaisnojuma dokuments ir dokuments, kurš apliecina uzņēmuma saimnieciskā darījuma esamību un kurā ietverti likumā "Par grāmatvedību" noteiktie obligātie dokumenta rekvizīti un informācija par saimniecisko darījumu.³

Lai nodrošinātu nodokļu un citu maksājumu reģistrāciju, par darījumiem saņemto samaksu skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem (dāvanu kartes, čeki, taloni un tamlīdzīgi apliecinājumi par to, ka tiek veikts norēķins par darījumu) nodokļu maksātāji reģistrē, izmantojot nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskās ierīces un iekārtas – kases aparātus, hibrīda kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas.⁴

Lietotājs nodrošina darījuma un par to saņemtās samaksas skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem (dāvanu kartes, čeki, taloni un tamlīdzīgi apliecinājumi par to, ka tiek veikts norēķins par darījumu) reģistrēšanu, kases čeka (ar rekvizītiem, kas kases čekam noteikti normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām, bet taksometra skaitītājam – normatīvajos aktos par pasažieru komercpārvaldījumiem ar taksometru) izdrukāšanu un izsniegšanu darījuma partnerim vai klientam (turpmāk – darījuma partneris).⁵

Turklāt degvielas uzpildes stacijas aprīko ar tādām elektroniskajām kases sistēmām, kas vienlaikus nodrošina degvielas sūkņu darbību, degvielas daudzuma uzskaiti litros, pārdošanas operāciju reģistrāciju un uzskaiti, kā arī kases čeka izdrukāšanu.⁶

Ja speciālajos likumos vai citos normatīvajos aktos attiecībā uz kādiem konkrētiem grāmatvedības organizācijas dokumentiem nav noteikts citādi, grāmatvedības organizācijas dokumentus izstrādā, apstiprina un par to saturu atbild uzņēmuma vadītājs.⁷

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienesta
Nodokļu pārvalde

² Likuma "Par grāmatvedību" 2.panta pirmā daļa.

³ Likuma "Par grāmatvedību" 7.panta pirmā daļa.

⁴ Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumu Nr.96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" 3.punkts.

⁵ Turpat, 38.punkts.

⁶ Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumu Nr.662 "Akcīzes preču aprites kārtība" 116.punkts.

⁷ Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 42.punkts.